

بیخ گوش تهران چه خبر است؟

همشهری مشکلات اطراف تهران را بررسی می کند

۱۸

دوشنبه ۲۹ خرداد ۱۴۰۲ | ۳۰ اردی القعدة ۱۴۴۴ | سال سی و یکم | شماره ۸۰۴

همیشه در حرم

حريم شهر تعريف جهاني ندارد

کشورهای مختلف از معیارهای محلی برای مشخص کردن حريم شهرها و شیوه مدیریت آن استفاده می کنند

۲۰

رهبری

نگاه رهبر معظم انقلاب به حريم شهرها

توقع این است که با همت و تلاش و با عزم جدی برای بر طرف کردن ناهماهنگی های احتمالی میان دستگاه ها و سازمان های مربوط، گره مشکلات از شهر و زمینه آسایش مردم فراهم شود. مشخص شدن حريم و محدوده شهر تهران و جلوگیری از ساخت وساز های بی رویه افسرد فرصت طلب و نابودی منابع طبیعی از دیگر مسائل مهم تهران است. باید پیشرفت کارها را از نزدیک لمس کرد و تنها به گزارش های رسمی اکتفا نکرد.

(۱۳۸۶/۰۴/۰۴)

حريم شهر تهران را نگاه داریم

شهر تهران حدود ۳۳۷ کیلومتر مربع حريم دارد. بخش هایی از حريم تنفسگاه شهری محسوب می شوند و بخش هایی هم سکونتگاه هستند، بنابراین مدیریت این محدوده باید با حساسیت صورت گیرد.

تفاوت محدوده شهر و حريم شهر در محدوده شهر، شهرداری مسئولیت دارد و خدمات ارائه می کند، ولی در حريم که روستاها در آن واقع شده اند این مسئولیت با دهیاری و بخشداری است و شهر هاملک عمل طرح جامع و در روستاها طرح هادی است.

تکلیف قانونی شهرداری شهرداری در حريم نیز وظایف و اختیاراتی دارد که انجام آنها قدری دشوار است و حساسیت های خاص خودش را دارد. کمالاتیکه طبق ماده ۱۰۰ و سایر مواد قانون شهرداری ها، شهرداری موظف به کنترل ساخت وساز در داخل حريم شهر است.

مناطق دارای حريم ۱۱ منطقه تهران (۲، ۴، ۵، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱ و ۲۲) دارای حريم هستند و ۲۸ ناحیه درگیر مسائل جانبی این موضوع هستند. نکته قابل تأمل این است که در حريم شهر تهران با شهرستان های تهران، ری و شمیرانات مسئولیت صدور مجوز های قانونی برای ساخت وساز و جلوگیری از ساخت وساز های غیر مجاز میان شهرداری و دیگر متولیان مشترک است.

سازمان و نهادهای متولی در حوزه حريم تنوع و تکثر سازمان ها در حريم زیاد است و بیش از ۲۰ دستگاه در این حوزه متولی هستند که می توان به اداره مراعات و اراضی ملی، شورای عالی شهر سازی و معماری، استانداری، شهرداری، شورای شهرستان، شورای شهر و... اشاره کرد. از این رو برای جلوگیری از تخریب حريم وجود مدیریت منسجم ضرورت دارد.

نقش شهرداری در حريم حفظ ارضی لازم و مناسب برای توسعه موزون شهرها با رعایت اولویت حفظ ارضی کشاورزی، باغات و جنگل ها، احداث ساختمان و تأسیسات در مقابل متعرضان به زمین های دامنه جنوبی البرز و اطراف تهران ایستاد و از منافع ملی پاسداری کرد. نظارت های قوی خیلی لازم است، چه نظارت های حفاظتی و حرارتی، چه نظارت های قضایی. که خوشبختانه گفتند و شنیدیم که پرونده های قضایی تشکیل شده، منتها پیش از این باید باشد. آقایانی که مسئول مسائل شهری هستند - چه در دولت، چه در شهرداری - باید در این زمینه، افزایش ساخت وساز های غیر مجاز، بهر مبرداری بی رویه از منابع طبیعی خارج از توان اکولوژیک بحران آب، خالی شدن روستاها از سکنه، اسکان اتباع بیگانه و... از جمله مشکلات محدوده حريم است.

مهم ترین مشکل در حريم مشکل اصلی فقدان طرح راهبردی و عدم سازمان و ساختار اجرایی مشارکتی برای اداره حريم است. از سال ۱۳۹۶ طرح راهبردی حريم ابلاغ نشده است و پس از آن قرار بود که سازمان اجرایی برای حريم تعریف شود. تخریب محیط زیست، از بین رفتن ارضی مزروعی و باغات، افزایش ساخت وساز های غیر مجاز، بهر مبرداری بی رویه از منابع طبیعی خارج از توان اکولوژیک، بحران آب، خالی شدن روستاها از سکنه، اسکان اتباع بیگانه و... از جمله مشکلات محدوده حريم است.

قوانین مدیریت بهینه مسائل حريم حريم شهر تهران از حیث ضوابط اجرایی در حال حاضر بلا تکلیف است. مراجع قضایی مصوبات هیأت دولت را لازم الاجرا نمی دانند و این موجب چندگانگی در اجرای قانون شده؛ این در صورتی است که وزارت کشور در این خصوص به قانون تقسیمات کشوری استناد می کند و رای خود را لازم الاجرامی داند.

اقدامات شورای شهرستان تهران در دوره ششم سند نظام مسائل شهرستان تهران تدوین شد و این کار باعث شده تا حد زیادی به مدیریت یکپارچه در حريم نزدیک شویم. همچنین سعی کردیم از تمام ظرفیت های موجود در شورای استان، شورای عالی استان ها، استانداری، مجلس شورای اسلامی و مجموعه دولت استفاده کنیم. برگزاری جلسات کارشناسی و افزایش تعامل میان دستگاه های ذی مدخل از جمله دیگر اقدامات ما بوده است. باید دید میدانی و ملاقات های مردمی در بخش های کن، آفتاب و مرکزی صورت گرفته است. یکی دیگر از اقدامات شورای شهرستان تهران تعامل و حمایت از اداره حريم برای افزایش بودجه در سال ۱۴۰۲ و نظارت شورایهای شهرستان بر هزینه کرد و اجرای طرح بود که بعد از مدت ها بودجه حريم تهران افزایش چندین برابری داشته است.

پیشنهادها برای بهبود وضعیت حريم ابتدای امر باید قانون مصوب شورای عالی معماری و شهر سازی در خصوص طرح راهبردی حريم، ابلاغ و اجرا و ساختار سازمانی نظارت بر حريم مشخص شود. حل و تعدیل آسیب ها و مشکلات، نیازمند هماهنگی، همکاری و تعامل بین دست اندر کاران در پهنه استان تهران، بالادست مسئولان و مدیران شهری در شهر تهران و حريم آن است. علاوه بر این، اصلاح قوانین بالادستی و تدوین قوانین خاص برای پایتخت ضرورت دارد. استفاده از ظرفیت های قانونی موجود برای بهر مند شدن روستایان از کمک ها و حمایت های دولت با هدف رونق بخشیدن به فعالیت های کشاورزی و تشویق آنان برای ماندن در روستا و حفظ بافت های روستاهای باقیمانده در حريم شهر تهران اقدام شایسته ای است که باید انجام پذیرد.

■ ■ ■

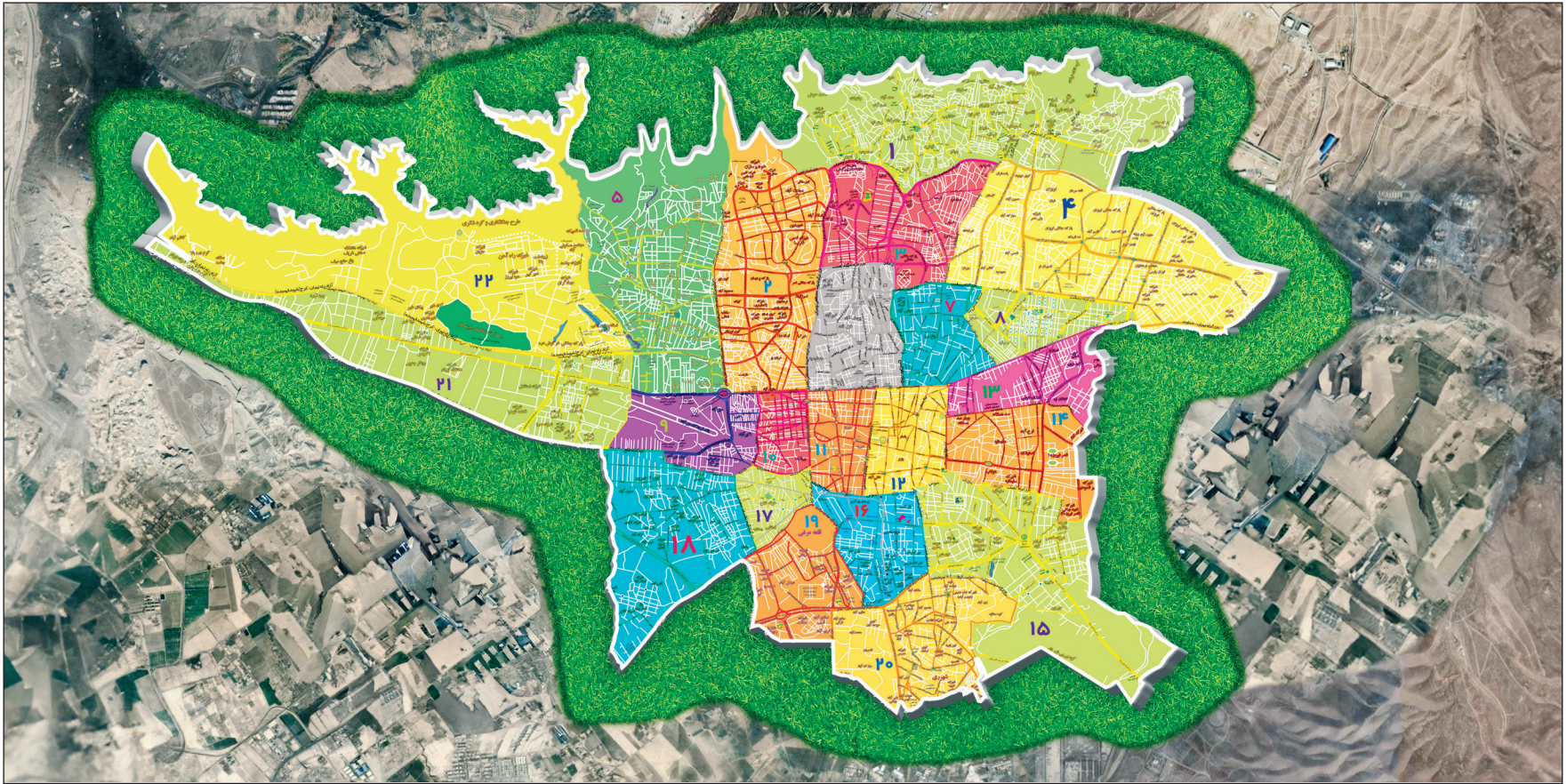
نظارت جدی برای جلوگیری از گسترش شهر تهران باید انجام شود و باید با جدیت تمام در مقابل متعرضان به زمین های دامنه جنوبی البرز و اطراف تهران ایستاد و از منافع ملی پاسداری کرد. نظارت های قوی خیلی لازم است، چه نظارت های حفاظتی و حرارتی، چه نظارت های قضایی. که خوشبختانه گفتند و شنیدیم که پرونده های قضایی تشکیل شده، منتها پیش از این باید باشد. آقایانی که مسئول مسائل شهری هستند - چه در دولت، چه در شهرداری - باید در این زمینه، افزایش ساخت وساز های غیر مجاز، بهر مبرداری بی رویه از منابع طبیعی خارج از توان اکولوژیک، بحران آب، خالی شدن روستاها از سکنه، اسکان اتباع بیگانه و... از جمله مشکلات محدوده حريم است.

■ ■ ■

■ ■ ■

آبادی ها و سبزی های اطراف شهرهای بزرگ به غلظت و به عصب در اختیار افرادی قرار گرفت که می خواستند از زمین سوء استفاده کنند و هنوز هم دارند می کنند، و سبزی تبدیل شد به سیمان و آهن و اینها - که این یک مسمیتی برای شهرهاست - مجموعه جنگلی کشور هم مورد تهدید جدی قرار داشت و قرار دارد، که باید جدا از آن جلوگیری شود. این هم وظیفه دولت است. هم وظیفه مجلس است، هم وظیفه شهرداری ها است، هم وظیفه قوه قضاییه است، هر کدام به نحوی باید جلوی پیشرفت این حرکت غلطی را که امروز متأسفانه در کشور ما وجود دارد، بگیرند.

(۱۳۹۱/۱۲/۱۵)

به حريم تهران رحم کنید!

حريم تهران با شهرهای اطراف، موضوع پر چالشی شده که نیازمند اصلاحات قانونی است

اطراف، موضوع پر چالشی شده که نیازمند ورود جدی مجلس و اصلاحات قانونی است. موضوع حريم تهران دیگر تبدیل به یک کلاف سر در گم شده که معلوم هم نیست قرار است چه موقعی برای آن برنامه ریزی جدی صورت بگیرد. تهران با شهرها و روستاهایی مانند

گزارش فرناز محمدزاده / محمد سرایی روزنامه نگار

سال هاست که موضوع حريم تهران با شهرهای

ساخت وساز غیر مجاز در حريم

هر جا که قانون لنگ بزند قانون باز در ندگی قرص و محکمی وجود نداشته باشد قطعا زمینه سوء استفاده سوداگران و فرصت طلبان نیز فراهم می شود و این افراد با استفاده از فرصت بی قانونی هر نوع ساخت وساز با تغییر در کاربری زمین ها، باغات را تالار عروسی می کنند و یا زمین های کشاورزی را به قوه خانه و قلیا تسخیر کاربری می دهند، هر چند که مدتی پیش علی اکبر قنصلی، مدیر کل حريم شهر تهران درباره برخورد با ساخت وساز های غیر مجاز در حريم، گفت: برای حل مشکلات ساخت وساز غیر مجاز در حريم، مکاتباتی با سازمان جهاد کشاورزی استان تهران داشته ایم تا در صورت مشاهده تخلف موارد را به شهرداری تهران جهت بررسی و تخریب اطلاع دهند. این در شرایطی است که در ۷ ماه گذشته بیشترین تخریب ها در حوزه ساخت وساز های غیر مجاز در حريم توسط شهرداری تهران انجام شده است. «نقشه های هوایی از حريم شهر تهران و سامانه ای که برای رصد حريم وجود دارد نیز از نفع بیش از یک متر را در این محدوده با هشدار دادن نشان می دهد. در حال حاضر شهرداری تهران به این سامانه دسترسی دارد.»

معضلات مشخص نبودن حريم تهران

مسئله ساخت وساز های غیر مجاز تنها معضل حريم شهر تهران نیست، مشخص نبودن حريم شهر تهران با سایر شهرها و روستاهای اطراف باعث مشکلاتی شده و حتی گاهی گفته شده و تهران دیگر حريم ندارد. البته به گفته فساوی، مدیر کل حريم شهر تهران، موضوعات حريم شهر تهران از طریق قوه قضاییه، هیأت دولت و مجلس در حال پیگیری است. همچنین حمیدرضا صارمی، معاون معماری و شهر سازی شهرداری در این باره می گوید: بررسی ترک فعل سازمان ها و نهادهای مربوطه در انجام وظایف و تکالیف قانونی خود در قبال حريم صورت گرفته و اکنون سازمان بازرسی کل کشور، شورای شهر و شهرداری تهران، مسئله حريم را در کانون توجه، سیاست ها و برنامه های خود قرار داده اند و این رویکرد سازنده و مثبت نتایج خوبی را در صیانت و حفاظت از حريم شهر در پی خواهد داشت. او افزود: از مجلس محترم انتظار داریم که به مسئله حريم تهران ورود پیدا کند و قوانین مربوط به آن را اصلاح کند. ما معتقدیم که موضوعات مربوط به حريم پایتخت باید نسبت به سایر شهرهای کشور مقررات جداگانه ای داشته باشد و امیدواریم این مسئله در مجلس مورد توجه قرار گیرد.

منافع تهران در خطر است

رئیس شورای عالی استان ها با تأکید بر اینکه ساخت وساز ها در حريم می تواند منافع شهر تهران را به شدت تهدید کند، گفت: این موضوع را از شورای عالی استان ها پیگیری می کنیم چرا که این شورا امکان ارسال طرح به مجلس را دارد و می توانیم از طریق مجلس این معضل را دنبال کنیم. سروری ادامه داد: در مجمع کلانشهرها باید راهکار مناسبی را به نتیجه برسانیم و آن را تقدیم مجلس کنیم تا قانون فعلی اصلاح شود. البته موضوع حريم تنها گریبان گیر تهران نیست و سایر کلانشهرهای کشور نیز با آن درگیر هستند بر همین اساس باید در شورای عالی استان ها که این ظرفیت وجود دارد، اصلاح قانون حريم را دنبال کنیم.

گردشگری؛ کاربرد مفید حريم شهر

شهیدبایی و در کیلومتر ۵ جاده لوی واقع شده است. بوستان بزرگ تلو با درختان زیاد و انبوه، هوای خوب و معتدل و وجود مرکز های خدمات رسانی، تفریحی و ورزشی، یکی از مقاصد سفر تهرانی هاست. پارک جنگلی لویزان، پارک سوهانک، بوستان جنگلی یاس و بسیاری از مراکز دیگر در نزدیکی یکدیگر و در شمال شرق تهران قرار دارند که از طریق بزرگراه های این محدوده قابل دسترسی هستند. مجموعه این عرصه وسیع فضای سبز در حريم مناطق ۴ و یک قرار دارد.

ساخت بوستان و توسعه پارک جنگلی ایجاد فضای سبز عمومی در حريم شهر، هم مانع از دست اندازی به زمین ها می شود و هم فضایی برای تفریحات شهروندان به وجود می آورد. بوستان تلو در حريم منطقه ۴ تهران یکی از مراکز گردشگری شرق پایتخت است. این بوستان در طول مسیر اتوبان

لزوم اصلاح قانون حريم!

به دنبال چالش های موجود در بحث حريم شهر تهران، پرویز سروری، رئیس شورای عالی استان ها در مصاحبه با همشهری، می گوید: سال هاست موضوع حريم مشکلاتی را برای شهر تهران ایجاد کرده و کلانشهر تهران به دلیل ضعف قانونی بی جهت با شهرهای ادواری و شهرهای همسایه وارد چالش شده است. او افزود: به نظر بنده در حال حاضر مشکل نه از طرف تهران است و نه از طرف سایر شهرهای اطراف بلکه مشکل در بحث قانون است و قانون فعلی باید اصلاح شود. تهران با سایر شهرها حريم مشترک دارد. گاهی کل یک شهر در تهران است و آن شهر هم مدعی داشتن حريم است و کلانشهر تهران به عنوان پایتخت باید تنفسگاهی هم داشته باشد.

گردشگری در حريم شهر یکی از مفیدترین کاربری های اقتصادی است که نه تنها به جمعیت ساکن در حاشیه شهر اضافه نمی کند بلکه بخشی از جمعیت مرکز شهر را در مقاطع مختلف از آن خارج و از فشار بر مراکز تفریحی درون کلانشهر کم می کند. در رویکردهای مدیریت شهری هم این امتیاز برای حريم شهر دیده شده است که بدون تغییر کاربری و افزودن آپارتمان های جدید به شهر، با استفاده از امتیازات گردشگری به ساکنان محدوده حريم اجازه فعالیت اقتصادی داده شده است. مشاهده وضعیت حريم در جنوب تهران که دچار تخلفت متعدد ساخت وساز شده است و بررسی نقاطی که به تدریج به کاربری گردشگری تبدیل شده اند مؤثر بودن سیاست گذاری های شهرداری در این زمینه را نشان می دهد. برخی